

Wspólna deklaracja Szczytu Wschodniej Flanki, 16 grudnia 2025 r., Helsinki
(szefowie państw lub rządów siedmiu państw członkowskich UE)

1. Rosja stanowi najpoważniejsze, bezpośrednie i długofalowe zagrożenie dla naszego bezpieczeństwa oraz dla pokoju i stabilności w obszarze euroatlantyckim. Rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie oraz jej konsekwencje tworzą głębokie i trwałe zagrożenie dla bezpieczeństwa i stabilności Europy. Cele strategiczne Rosji pozostają niezmiennie: dąży ona do ustanowienia strefy buforowej rozciągającej się od regionu arktycznego, przez Bałtyk i Morze Czarne, aż po Morze Śródziemne. Wschodnia flanką Unii Europejskiej i NATO znajduje się na pierwszej linii tego zagrożenia, lecz dotyczy ono całego kontynentu europejskiego, a zatem wymaga pilnych i skoordynowanych działań.
2. Oprócz konwencjonalnego zagrożenia ze strony Rosji narasta skala rosyjskich złożonych operacji hybrydowych i aktów sabotażu wymierzonych w Europę. Rosja wykazuje lekkomyślność i lekceważy bezpieczeństwo innych. Próby destabilizacji naszych społeczeństw należy postrzegać jako element toczącej się rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie. Działania Rosji i Białorusi, takie jak zakłócenia GNSS, naruszenia przestrzeni powietrznej, wtargnięcia dronów stanowiące zagrożenie dla infrastruktury krytycznej, a także wyzwania związane z tzw. „flotą cieni”, masowe kampanie dezinformacyjne i próby zakłócania porządku publicznego podkreślają konieczność wzmocnienia odporności i zdolności obronnych Europy.
3. Niezmiennie wspieramy Ukrainę w dążeniu do sprawiedliwego i trwałego pokoju oraz deklarujemy gotowość do dalszego zwiększania pomocy dla Ukrainy i jednoczesnego nasilania presji na Rosję. Będziemy także ściśle współpracować z naszymi partnerami będącymi celem rosyjskich działań hybrydowych, zwłaszcza z Republiką Mołdawii. Bezpieczeństwo tych państw wzmacnia również nasze własne, w związku z czym będziemy je dalej wspierać w budowaniu odporności.
4. Aktywnie realizujemy przełomowe decyzje podjęte podczas marcowego, czerwcowego i październikowego posiedzenia Rady Europejskiej oraz szczytu NATO w Hadze, służące wzmocnieniu euroatlantyckich działań odstrasżających i obronnych, w tym zobowiązania dotyczące zwiększenia wydatków obronnych do 5 procent PKB i rozwoju zdolności. Decyzje te oznaczają strategiczny zwrot w polityce obronnej Europy i muszą zostać wdrożone bez zwłoki.
5. Potwierdzamy, że NATO pozostaje fundamentem wspólnej obrony sojuszników. Działania UE na rzecz wzmocnienia bezpieczeństwa i obrony mają charakter uzupełniający i wspierają realizację celów NATO w zakresie zdolności. Ścisła koordynacja obu tych organizacji jest niezbędna, by uniknąć powielania działań i zapewnić efektywne wykorzystanie zasobów. Kluczowe znaczenie ma wzmacnianie gotowości obronnej Europy oraz realizacja Strategii na rzecz Gotowości Unii w sposób spójny z planami i wymogami NATO. Współdziałanie NATO i UE nie jest wyborem – stanowi strategiczną konieczność.
6. Silny europejski przemysł obronny jest warunkiem koniecznym, by odpowiedzieć na diametralnie zmienione środowisko bezpieczeństwa. Wzmocnienie europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego (EDTIB) wymaga zwiększonych inwestycji długoterminowych, łączenia popytu, wspólnych lub skoordynowanych zamówień oraz dalszej współpracy z partnerami o podobnych wartościach, aby osiągnąć efekt skali i suwerenność technologiczną EDTIB. Wzywamy do natychmiastowych działań na rzecz mobilizacji

finansowania UE, środków publicznych i prywatnych, w tym wykorzystania Europejskiego Banku Inwestycyjnego do dostosowania praktyk kredytowych i zwiększenia wsparcia dla MŚP oraz spółek o średniej kapitalizacji w sektorze obronnym, przy zachowaniu równowagi geograficznej.

7. Z zadowoleniem przyjmujemy europejski *Plan działania na rzecz gotowości obronnej do 2030 r.* oraz inicjatywy na rzecz wzmocnienia europejskiej gotowości obronnej, w szczególności przez Straż Wschodniej Flanki. Wzmocnienie wschodniej flanki w spójny sposób od północy do południa wymaga znacznych sił i zdolności we wszystkich obszarach – lądowym, powietrznym, morskim oraz w cyberprzestrzeni i przestrzeni kosmicznej. Działania te powinny być zbieżne z pracami w ramach priorytetowych obszarów zdolności (PCA) w zakresie obrony powietrznej i kosmicznej, aby zapewnić interoperacyjność.
8. Konieczne jest zapewnienie komplementarności między Strażą Wschodniej Flanki a unijnym Czarnomorskim Centrum Bezpieczeństwa Morskiego, operacjami i działaniami NATO oraz zintegrowaną strukturą dowodzenia i kontroli Sojuszu. Straż Wschodniej Flanki powinna również stanowić uzupełnienie dla natowskich działań w ramach wzmocnionej czujności (eVA) – tj. Eastern Sentry i Baltic Sentry, w tym wzmocnionej misji Baltic Air Policing – a także dla Wysuniętych Sił Lądowych NATO (FLF).
9. Wnioski z rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie jednoznacznie pokazują potrzebę zacieśnienia współpracy cywilno-wojskowej. W celu przygotowania się na najgorsze scenariusze konieczna jest integracja wymiaru wojskowego i cywilnego, by budować odporność na zagrożenia hybrydowe i konwencjonalne. Istnieje wyraźna potrzeba wzmocnienia unijnych zdolności obronnych, ochrony granic i gotowości kryzysowej. Podkreślamy wagę kompleksowego podejścia obejmującego całe państwo i społeczeństwo w zakresie przygotowań.
10. Doceniamy działania państw bałtyckich i Polski na rzecz wzmocnienia granicy przez Bałtycką Linie Obrony oraz Tarczę Wschód i podkreślamy, że inicjatywa przewodnia Straż Wschodniej Flanki powinna bazować na istniejących inicjatywach oraz uwzględniać i rozwijać adekwatne zdolności na całej wschodniej flance, by wspierać gotowość obronną.
11. Sytuacja wymaga natychmiastowego nadania priorytetu wschodniej flance UE w ramach skoordynowanego, wielowymiarowego podejścia operacyjnego. Ta inicjatywa przewodnia obejmuje kluczowe zdolności, takie jak możliwości walki lądowej, obrona przed dronami, obrona powietrzna i przeciwrakietowa, ochrona granic i infrastruktury krytycznej, mobilność wojskowa i przeciwdziałanie ruchom wojsk oraz strategiczne środki wsparcia. Obrona i kontrola zewnętrznej granicy UE nie może opierać się jedynie na pojedynczych zdolnościach – wymaga całościowych ram i wiarygodnych możliwości działania w różnych domenach. Łącznie elementy te stanowią fundament odpornej architektury bezpieczeństwa, zdolnej do reagowania na złożone zagrożenia hybrydowe oraz scenariusze o wysokiej intensywności.
12. Państwa uczestniczące deklarują dalsze wspieranie potencjalnego ustanowienia europejskich projektów wspólnego zainteresowania w dziedzinie obronności na rzecz wdrożenia Straży Wschodniej Flanki oraz z zadowoleniem przyjmują większy nacisk na bezpieczeństwo i obronę w kolejnym WRF. Ta kompleksowa i wielowymiarowa inicjatywa przewodnia wymaga szerokiego wsparcia i zaangażowania UE oraz wykorzystania różnych instrumentów unijnych, takich jak *Program na rzecz europejskiego przemysłu obronnego*. Aby zapewnić skuteczną realizację poszczególnych elementów projektu, niezbędne jest przyjęcie

perspektywy długoterminowej, by zwiększyć możliwości wojskowe do przeciwdziałania bieżącym zagrożeniom na wschodniej flance UE oraz udzielić konkretnych form wsparcia państwom członkowskim jako kwestii priorytetowej.

13. Jednocząc się na najwyższym szczeblu politycznym, wysyłamy jasny i jednoznaczny sygnał: wschodnia flanka Europy to wspólna odpowiedzialność, wymagająca pilnej obrony, przywództwa i determinacji. Aby to osiągnąć, państwa wschodniej flanki zobowiązują się do wspólnego rozwijania – za pośrednictwem swoich resortów obrony – Straży Wschodniej Flanki, w tym europejskiej Inicjatywy na rzecz Obrony przed Dronami w ramach podejścia do obronności europejskiej – Gotowość 2030, bazując i wspierając dotychczasowe działania, w ścisłej koordynacji z przyjętą przez NATO postawą odstraszającą i obronną. Otoczenie bezpieczeństwa zmieniło się bezpowrotnie, co wymaga od nas zdecydowanego i szybkiego dostosowania się do tych nowych realiów.